

Elbehandling snabb hjälp när inget annat fungerar

Elbehandling ger omedelbar effekt, framför allt vid svåra depressioner. Men det finns också fördomar och oro och en del patienter tvekar.

■ Patienten får ligga på en brits i behandlingsrummet, sladdar kopplas på bröstkorgen och pannan. Man sövs ned, korta strömpulser skickas genom hjärnan och man får ett kontrollerat krampanfall som brukar hålla i sig mellan 15 och 60 sekunder.

– Om man jämför ECT med medicinsk behandling så svarar patienten mycket snabbare på ECT, säger Mats Kanje, överläkare vid psykiatriska kliniken i Varberg, och det är många fler patienter med en djup depression som kan bli bra med ECT-behandling.

– Eftersom det kan ta tid innan man ser effekt av medicinerna är ECT i många fall livräddande vid de här djupa depressionerna, säger Mats Kanje.

Sjukdomen stressar

När det gäller äldre patienter rekommenderar man ECT för att den ofta ger mindre belastning än läkemedel. Sjukdomen i sig är en tydlig stressfaktor för hela organismen och ju snabbare man får bort symtomen, desto bättre.

Att elbehandling förr i tiden kallades för elchock kan bidra till att skapa obehag inför behandlingen.

Snabbt och effektivt. Många patienter får bättre minne efter elbehandlingen eftersom man blir kvitt symtomen som i sig kan skada minnet, förklarar Mats Kanje vid psykiatriska kliniken i Varberg.

Ordet är missvisande och kan verka skrämmande och en del patienter är ängsliga och undrar om metoden är säker. I sådana fall får de en guidad tur på mottagningen, de får tydlig information om behandlingen och de får träffa personalen som jobbar där.

– När man ser att det verkar bra och inte några konstigheter, då kan många ändra sig. Det är extremt ovanligt att någon ångrar sig efteråt. Man är tacksam att man tog emot behandlingen efter-

som man fick så god hjälp, säger Mats Kanje.

De vanligaste biverkningarna är huvudvärk eller träningsvärk men man kan också få besvär med minnet på olika sätt. Det brukar återhämta sig inom några veckor. Generellt uppger cirka 20 procent av patienterna att de fått sämre minne efter behandlingen, men lika många säger att de fått bättre minne. Att man får bättre minne beror på att sjukdomen i sig kan skada minnesförmågan.

Minnet är svårt att forska på

– I vissa fall kan patienter uppleva att episoder tidigare i livet har försvunnit. Det kan vara en semesterresa för flera år sedan, säger Mats Kanje.

– Det är väldigt svårt att uttala sig om det eftersom minnesystemet är så komplext, det är väldigt svårt att forska på.

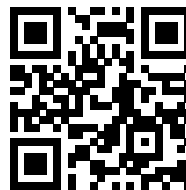
Det är vanligt att en patient får två eller tre behandlingar i veckan. En del kan behöva tätare behandlingar i början men man börjar må bättre redan efter två till tre behandlingar. Oftast behövs fem till tolv behandlingar innan de ger full effekt.

*Harald Bergengren
Kommunikatör
Psykiatri Halland*

Ingen vet säkert varför det hjälper

ECT har använts sedan 1930-talet men det är inte helt klart vad som gör att el-behandling fungerar. Studier visar att den påverkar viktiga signalsubstanser i hjärnan. Andra studier visar att elbehandling kan öka tillväxten av nervceller. Det kan ha stor betydelse eftersom en svår depression kan ha omvänd effekt, det vill säga att depressionen kan göra att nerver och synapser i hjärnan tillbakabildas.

Elbehandling = ECT = electroconvulsive therapy

**Lyssna när Mats Kanje
förklarar ECT-behandling
på film.**

Skanna rutan med din telefon
eller klicka på den.